

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒҮЛЫМ ЖАҢЕ БІЛІМ - 2025»
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«ҒҮЛЫМ ЖАҢЕ БІЛІМ - 2025»**

**PROCEEDINGS
of the XX International Scientific Conference
for students and young scholars
«ҒҮЛЫМ ЖАҢЕ БІЛІМ - 2025»**

**2025
Астана**

УДК 001(06)
ББК 72я631
F96

**«GYLYM JÁNE BILIM – 2025» студенттер мен жас ғалымдардың
XX Халықаралық ғылыми конференциясы = XX Международная
научная конференция студентов и молодых ученых «GYLYM JÁNE
BILIM – 2025» = The XX International Scientific Conference for
students and young scholars «GYLYM JÁNE BILIM – 2025». – Астана:
– 3813 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.**

ISBN 978-601-08-5373-7

**Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас
ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті
мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.**

**The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young
researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities. В сборник
вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по
актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.**

УДК 001(06)
ББК 72я431
F96

ISBN 978-601-08-5373-7

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2025

1836.	Мухтар А.З.	Тұрақты логистиканың болашағы: жасыл технологиялар мен инновациялар	7802
1837.	Өміржан Д.С.	Международный транспортный коридор «Север-Юг»: перспективы и вызовы	7807
1838.	Пулатов М.М., Пулатова М.Ж.	Способы усиления пропускной и провозной способности железнодорожного участка Ангрэн – Пап	7812
1839.	Смагулова А.Е.	Преимущества и вызовы применения технологии Блокчейн в логистике	7815
1840.	Серикова Д.Б.	Көлік-логистика саласындағы цифрлық экожүйелерді қалыптастыру және дамыту. (Қазақстандық логистикалық кәсіпорындар мысалында)	7820
1841.	Солод А.И.	Повышение безопасности движения на основе применения кольцевых пересечений	7826
1842.	Темирханұлы Т.	Повышение качества транспортного обслуживания пассажиров	7829
1843.	Тохиров О.З., Рустамжонов Б.Э.	Определение количества приемо-отправочных путей железнодорожной грузовой станции «К» в условиях увеличения объемов перевозок	7833
1844.	Шаймардан Д.Т.	Қойма логистикасындағы заманауи ақпараттық технологиялар	7836
1845.	Шүрекен Д.А., Алтаев Н.С.	Цифрлық трансформация жағдайында логистикалық процестерді оңтайландыру	7839

СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦИЯ 13 ОБРАЗОВАНИЕ

ПОДСЕКЦИЯ 13.1 ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ НА ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКАХ

1846.	Abdushukurova Zh. F., Aripbek S. B.	Is multilingualism making us more emotionally intelligent? A cognitive science perspective	7844
1847.	Akhan A., Berdibay D.	Six levels of thinking: applying bloom's taxonomy in education	7846
1848.	Akim A.	Digital tools in language learning:	7848

		advancing lexical-grammatical skills of secondary school students	
1849.	Ermekova R., Amzina K., Adambay Sh.	Methods of using icts in teaching english language in kazakhstan	7852
1850.	Baltabai S.K.	Top online platforms for improving listening skills in foreign language teaching	7856
1851.	Imangaliyeva M.	Analyzing the impact of open educational resources on academic achievement	7862
1852.	Kaldybay M.	Self - study in learning foreign language	7866
1853.	Konakbayeva A.B.	From conventional to multimodal reading: new approaches in teaching english	7869
1854.	Ryskulbek A. Kh., Kaliyeva A. A.	Modern innovations in teaching foreign languages	7873
1855.	Shander D.	The english language acquisition: Why are you still unable to speak it?	7878
1856.	Tangatar A.	The role of graphic organisers in teaching writing skills	7882
1857.	Yerbulatova Zh. M.	Modern innovations in teaching foreign languages	7886
1858.	Zhangabek A. O.	Digital storytelling in efl: enhancing writing and reading skills	7889
1859.	Абай Е. С.	Ағылшын тілі сабақтарында қолданылатын пікірталас әдісі туралы	7896
1860.	Акимбекова К.Ж.	Феномен фальшивой дружбы в рассказе оскара уайльда «преданный друг»	7898
1861.	Донбаева А. А.	Использование аутентичных текстовых материалов при обучении чтению в целях повышения мотивации к изучению иностранного языка	7903

1862.	Дүйсенғали Б. Ж., Ақылбаева Ж. Қ.	«Shadowing» (көлеңкелі қайталау) әдісінің білім беру құралы ретінде оқушылардың тыңдау және сөйлеу дағдыларын дамытуға әсері	7907
1863.	Жаңабай Д. А.	Оқушылардың сөйлеу дағдыларын дамыту үшін көркем әдебиетті пайдалану	7910
1864.	Кайратова А. К.	Современные технологии в обучении иностранным языкам: инновации и перспективы	7912
1865.	Кульжин Қ. Н.	Повышение мотивации и учебной активности обучающихся через нейросетевые технологии в веб-приложениях	7915
1866.	Ма мырова Ф. Н.	Инновационные технологии в реализации когнитивно-лингвокультурологического подхода к обучению иностранным языкам в вузе	7919
1867.	Нәрібек Б. С.	Мектептегі ағылшын тілін оқыту үдерісіне мобильді құрылғыларды кіріктіру	7924

ПОДСЕКЦИЯ 13.2 КОНСОЛИДАЦИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКИХ РЕСУРСОВ В ГЛОБАЛИЗАЦИИ ОБРАЗОВАНИЯ

1868.	Amirbekov M. M., Makhambetova Zh. T.	The problem of bullying among adolescents in the republic of kazakhstan	7926
1869.	Bektaу N.S.	Review on the effectiveness of digital teaching tools in the school education process	7929
1870.	Kaliyeva A. A., Ryskulbek A. Kh.	Enhancing students' motivation and engagement through inquiry-based learning	7931
1871.	Tazhibay A. M.	Influence of professional guidance for the effective career choice	7937
1872.	Аубакирова С. Т.	Тілдік білім – құндылық бағдар қалыптастырудың маңызды құралы	7942
1873.	Амангелди Д.	Балалардың даму қабілеттіліктеріне деген кеңістікті қалыптастырудағы	7947

		шахмат ойынының маңызы	
1874.	Әшір А. С.	Аз қамтылған отбасындағы балаларды мектеп ортасына әлеуметтендіру	7950
1875.	Әшір А. Т.	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар бастауыш сынып оқушыларын психологиялық қолдау	7953
1876.	Байтуған Г.	Мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеу тілін дамытуда цифрлық технологияларды пайдалану	7956
1877.	Гайсин А. И.	Сущность понятия «эмоциональное неблагополучие студентов»	7959
1878.	Горбунова К. В.	О психологической природе ценностных представлений как регуляторов поведения личности	7962
1879.	Дарбаева Г. Қ.	Цифрлық дәуірде педагог-психологтардағы кәсіби Стресс мәселелері	7966
1880.	Даулетқызы А.	Режиссерлік ойын арқылы баланың байланыстырып сөйлеуін дамыту	7969
1881.	Джаппарова Л.А.	Университет жағдайында шетел студенттерін әлеуметтік-педагогикалық қолдауды ұйымдастыру	7973
1882.	Дихан А. Б.	Жаңа форматтағы педагогиканың даму үрдісі мен мәселелері	7976
1883.	Ерқасым Н. Т.	Аз қамтылған отбасы балаларын әлеуметтік бейімдеудің педагогикалық шарттары	7980
1884.	Ермекова С. А.	Метанавык целеполагания: возможности развития через систему профессиональной ориентации	7984
1885.	Жапекова М. Н.	Жасөспірім оқушылардың әлеуметтік ортадағы қарым-қатынасына эмоционалды интеллекттің ықпалы	7988
1886.	Жумабай Ә. К.	Жеткіншектердің бос уақытын ұйымдастыру мәселелері	7993
1887.	Жумабекова Ф.	Синдром самозванца среди зуммеров: влияние цифровых технологий и социально-культурных факторов	7998
1888.	Задаев О. Т.	Болашақ әлеуметтік педагогтердің басқарушылық құзыреттілігін қалыптастыру: теориялық және	8001

		практикалық аспектілер	
1889.	Исмаил Н.	Балалар үйіндегі жеткіншектерді еңбекке баулуды әлеуметтік-педагогикалық қолдаудың жүйесі	8003
1890.	Кабдуалиева А. Ж.	Корпоративная культура как инструмент повышения эффективности деятельности образовательной организации	8006
1891.	Кошенова М. М.	Ата-ана мен бала арасындағы қарым-қатынастың заманауи көрінісі	8011
1892.	Кудайбергенова А. Т.	Жасөспірімдердің оқу мотивациясын қалыптастыру мүмкіндіктері	8015
1893.	Кулдашева Н.У.	Студенттердің психологиялық денсаулығын зерттеу ерекшеліктері	8017
1894.	Кулдашева Н.У. Ырымбаева Н. А.	Болашақ педагогтардың цифрлық мәдениетін дамыту жолдары	8020
1895.	Кульмагамбетова Г. С.	Процесс ознакомления с предметным миром как инструмент развития словарного запаса у детей младшего дошкольного возраста	8023
1896.	Куршева А. В.	К проблеме влияния родительского стиля воспитания на развитие самооценки у детей	8028
1897.	Кусаинова Т. К.	Библиотерапия арқылы жеткіншектердің құндылық қатынастарын қалыптастырудың психологиялық-педагогикалық негіздері	8032
1898.	Қабдулуахит М. Б.	Мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеу дағдарымын бағалау	8035
1899.	Лукашкина А. Т.	О некоторых психологических проблемах детской одаренности	8039
1900.	Моминова Г. М.	Творческий потенциал школьников как фактор успешной академической социализации	8043
1901.	Мұратқызы А., Байтана Ә. Е.	Театр педагогикасы тарихының оқушылардың бос уақытын ұйымдастыруда қолданылуы	8046
1902.	Мұратова Д. Т.	Арт-терапия әдістерімен жасөспірімдердің өзіндік қарым-	8051

		қатынасын оңтайландыру	
1903.	Нуриева Д. Р.	Цифровая трансформация педагогики: роль информационных технологий в повышении квалификации преподавателей	8055
1904.	Сабыржан А. Б.	Эмиль реджио педагогикасы негізінде балалардың байланыстырып сөйлеуін қалыптастырудың мүмкіндіктері (ересек топ)	8059
1905.	Сарқыт Е. М.	Ж.Аймауытовтың қазақ тілін оқыту әдістемесі: жаңартылған білім беру мазмұны және әлемдік әдістемелік ұстанымдармен сабақтастық	8062
1906.	Соколова К. И.	Исследование трудностей обучения студентов с СДВГ	8065
1907.	Спандияр П. Ж.	Инновациялық мектептер жағдайында жеткіншектердің мамандық таңдау мотивациясын қалыптастыру	8069
1908.	Сұлтанова А. Н.	Жобалық оқыту әдісі оқушылардың мотивациясын арттыру құралы ретінде	8072
1909.	Тайгарина А. Э.	Психикалық дамуы тежелуі бар бастауыш сынып оқушыларының инклюзивті ортаға бейімделу ерекшеліктері	8076
1910.	Тұрлыбаева Ж. С.	Шетелдік оқушыларды қазақстанның білім беру жағдайына бейімдеудің ерекшеліктері	8079
1911.	Туранова А. А.	Бейімдік дене шынықтыру арқылы аутизм синдромы бар балаларды әлеуметтік ортаға бейімдеу	8082
1912.	Хайруллина Д. Е.	Мектептегі кәсіби бағдар беру жұмысы негізінде жасөспірімдердің саналы кәсіп таңдауын жетілдіру	8085
1913.	Чикова И. В.	О некоторых аспектах развития субъектности студента вуза: реалии и перспективы	8094
1914.	Шарапатова Р. Ж.	Бесінші сынып оқушыларын негізгі мектепке бейімдеу	8097

**ПОДСЕКЦИЯ 13.3 АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ, ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ
РАЗВИТИЯ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА**

1915.	Аблаева Н. М., Волчихин А.А.	Проблемы физического развития в современном мире у подростков.	8101
1916.	Актаева А.Г., Мысан В.В.	Использование современных технологий (виртуальная реальность (vr) и цифровые тренажеры) в обучении и подготовке спортсменов и учащихся в возрасте 16-21 года.	8104
1917.	Алдабергенова Ж.Б.	Күш төзімділікті дамыту маңызы.	8106
1918.	Амантаева А.Б.	Биологические ритмы стрелков: влияние режима дня на точность.	8107
1919.	Асылханова Л.Д.	Құзыреттілік тәсілін қолдану арқылы 8 сынып оқушыларының ағылшын тіліндегі биология бойынша білім сапасын арттыру.	8112
1920.	Әшірбай Б.Қ.	Қазақстан республикасындағы есірткілікті үгіттеу: журналистикалық зерттеу.	8115
1921.	Әшірбай Б.Қ.	Қазақстандағы есірткіге тәуелділіктің қазіргі бейнесі және жастардың пікірі.	8118
1922.	Бусурман Д. Қ.	Оптимизация тренировочного процесса в беге на средние и длинные дистанции для школьников.	8124
1923.	Бейсекеева А.	Особенности подготовки дзюдоистов к соревнованиям различного уровня.....	8127
1924.	Бактыбай Н.К.	Жас боксшылардың дене қасиеттерін жетілдіру әдістері.	8128
1925.	Бақытжан Н.	Қазақтың ұлттық ойындары арқылы ойлау қабілеттері дамыту.	8133
1926.	Бойцова З.	Влияние психологической подготовки на результаты спортсменов в стендовой стрельбе.	8136
1927.	Болатов Б.Б.	Бокспен айналысатын 10-12жастағы балалардың физикалық қасиеттерін дамыту әдістемесі.	8138
1928.	Гончарук А.А.	Современные тенденции предмета физическая культура в общеобразовательной школе.	8140
1929.	Гуралевич Н.	Роль капитана в организации командной игры в волейболе.	8142
1930.	Даулет Д. Қ.	Психологическая подготовка дзюдоистов на соревнованиях.	8144
1931.	Дәуренбек А.	Дене шынықтырудың адамның ақыл-ой қызметіне әсері.	8146

1932.	Достов И. Б.	Бес асық қазақ халқының ойыны және оның қазіргі қоғамдағы маңызы туралы.	8150
1933.	Дауменов А.Б., Хамзин С.О.	История развития бокса как спортивной дисциплины.	8153
1934.	Елшибек Б.Ч., Ем Н.С.	Влияние занятий физической культурой на развитие когнитивных функций у детей младшего школьного возраста (7-10 лет).	8155
1935.	Ержанқызы А.	Волейбол арқылы 11-12 жас аралығындағы жасөспірімдердің физикалық қасиеттері мен дене дамуын арттыру.	8158
1936.	Есіркеп Қ. Ж.	Бастауыш сыныпта ойыны арқылы балалардың логикалық ойлауын дамыту.	8160
1937.	Еспембетова Г.	Дене шынықтыру құралдарын қолданудың педагогикалық технологиялары көмегімен жас еркін күрескерлердің дене қасиеттерін дамыту.	8164
1938.	Жемпеисова Ә.	Дене тәрбиесі барысында үйрету және дамыту негіздері.	8165
1939.	Жолдубаев А.А., Кожегалденов А.Г.	Роль бокса в физическом развитии подростков: влияние на здоровье, мотивацию и социальную адаптацию.	8169
1940.	Жулсаитова Г.Е.	Жаһандану жағдайында қазақтың ұлттық сәндік қолданбалы өнерінің рөлі.	8171
1941.	Закутняя С. Н.	Этические аспекты организации и проведения сурдлимпийских игр: взгляд тренеров и спортсменов.	8174
1942.	Иванова Д.	Влияние волейбола на физическое и психологическое развитие подростков.	8180
1943.	Изтаев Н.А.	Кибер алаяқтыққа қарсы тұрудағы құқықтық зерттеу: заманауи тенденциялар және әлемдік тәжірибелер.	8183
1944.	Иргетаева Т.М.	Жасөспірімдер волейболы: болашақ чемпиондарды тәрбиелеуді жетілдіру.	8187
1945.	Ильясов Ә. Е.	Жоо - дағы дене шынықтырудағы денсаулық сақтау технологиясы.	8190
1946.	Косенкова М.И.	Изменения в организме юношей и девушек в возрасте 18-23 года под влиянием силовых тренировок с отягощением.	8192
1947.	Какен А.Д.	14-15 жас аралығындағы баскетболшылардың жылдамдық-	8195

		күш қабілеттерін дамыту әдістемесі.	
1948.	Какимжан Н.	Дене тәрбиесінің жаңа технология арқылы баланы оқыта отырып, өз бетінше шешім қабылдауға дағдыландыру.	8197
1949.	Күнтуған Ж.М.	Қазақстандағы ауа ластануы мен басқа да экологиялық аспектілеріне қатысты жаңа мемлекеттік құжаттарын талдау.	8201
1950.	Құрманова Ж. Қ.	Гендерные особенности судейства в волейболе: сравнительный анализ эффективности мужчин и женщин в роли арбитров.	8204
1951.	Касымова М.А.	Влияние карате на показатели выносливости у спортсменов 15–17 лет.	8208
1952.	Косенкова М.И.	Изменения в организме юношей и девушек в возрасте 18-23 года под влиянием силовых тренировок с отягощением.	8211
1953.	Лазарь Д. Д., Сериков Т.Р.	Формирование командной работы, через спортивные игры.	8214
1954.	Мамырхан Н.	Баскетбол секциясында шұғылданатын 12-13 жас жасөспірімдердің дене дайындығы мен функционалдық жағдайын дамыту әдістемесі.	8216
1955.	Мухтарова А.	Дене шынықтыру физиологиялық және биохимиялық негіздері.	8218
1956.	Mukhanova К.В.	The impact of sports on society.	8222
1957.	Нүсіпақын А.	Болашақ дене шынықтыру мұғалімінің әдістемелік белсенділігін арттыру жолдары.	8224
1958.	Нугманова Г. М.	Ұлттық ойындардың оқушыларға үйрете отырып, бала бойындағы негізгі қасиеттерінің дамыту ерекшелігі.	8227
1959.	Оразғалиев А., Маратов Ч.	Футбол и образование: совмещение спорта и учёбы.	8232
1960.	Нурмагамбетова К. К.	Спортивная акробатика и олимпийское движение: барьеры и перспективы включения.	8234
1961.	Петренко Д.	Особенности тренировочного процесса спортсменов по академической гребле.	8236
1962.	Подсухина Е.Е.	Особенности психологической подготовки связующего игрока в профессиональном волейболе.	8238
1963.	Рахимова Ж.	Реабилитация травм в волейболе.	8243
1964.	Ракишев Ж.С.	Көшбасшылық – жастардың жеке тұлғалық дамуының негізі.	8245

1965.	Рахимова Ж.	Профилактика и реабилитация в волейболе.	8247
1966.	Серікбай А.	Дене шынықтыру жаттығуларының оқушылардың ағзасына тигізетін әсері.	8250
1967.	Серікова З.Қ.	Джиу-джитсуда (файтинг) техникалық-тактикалық іс-қимылдардың оқу процесін құру ерекшеліктері.	8254
1968.	Серикбаев Б.Т.	Дене шынықтыру мен спортты дамытудың өзекті мәселелері, үрдістері мен перспективалары.	8257
1969.	Сирлибаев М.К.	Білім берудегі гендерлік көзқарас мәселелері бойынша дене шынықтыру мұғалімдерінің құзыреттілігін дамыту.	8259
1970.	Сұлтанов Б.Е.	Влияние сотрудничества с тренером на карьеру и достижение спортсмена.	8264
1971.	Сұңғатолла М.	Профилактика травм у юных баскетболистов: анализ наиболее частных повреждений и методы их предотвращения.	8266
1972.	Темірғали Т.А., Басшибаев А.А.	Травмы в греко-римской борьбе: причины и профилактика.	8269
1973.	Тасқын А.	Студент жастардың дене тәрбиесімен үнемі айналысулары салауатты өмір салтын қалыптастыру негізі.	8271
1974.	Темиргалиева С.Е.	Современные вызовы и перспективы развития системы образования и воспитания в республике казахстан.	8275
1975.	Тлемисова К.К.	Психология победителя: что отличает чемпионов в волейболе.	8278
1976.	Toleukhanova A.A.	Factors contributing to the termination of athletic careers among sports major students.	8282
1977.	Төрегелді А.	Дайындықтың бастапқы кезеңінде 9-10 жас каратэшілерге спорттық қозғалыстарды үйретудің техникасы мен әдістемесі.	8284
1978.	Тюлюбаев Д.	Психологическая подготовка спортсменов в тхэквондо: методы повышения устойчивости к стрессу на соревнованиях.	8286
1979.	Тюлюбаев Д., Кагенов А.	Физическое развитие детей 4–5 классов с использованием цифровых технологий в подвижных играх.	8288
1980.	Тюлюбаев Д.Б., Кагенов А.Р.	Психологическая подготовка спортсменов в тхэквондо: методы	8289

		повышения устойчивости к стрессу на соревнованиях.	
1981.	Тлеуберген А.Ж., Айтореева М.А.	Дене шынықтыру мен спорттың тұлға дамуына ықпалы.	8292
1982.	Умирова Д. Р.	Развитие двигательных навыков у детей младшего дошкольного возраста с помощью физкультурных праздников.	8294
1983.	Ушенина Е.С.	Оздоровительные физические упражнения при внутренних факторах риска у учащихся 9 классов.	8296
1984.	Ушенина Е.С.	Методы оценки психологического состояния спортсменов по пауэрлифтингу и их эффективность.	8302
1985.	Фарит Ж.	Әйелдердің еркін күресіндегі психологиялық қолдау мен қамтамасыз ету ерекшеліктері туралы.	8306
1986.	Хватюк Д.	Травмы в пауэрлифтинге: причина и профилактика№	8308
1987.	Шилибаев Н.А.	Орта мектеп жасындағы оқушылардың техникалық дайындағының әдістемелік ерекшеліктері.	8311
1988.	Шилибаев Н.А.	Спорттық ұйымдардағы қаржылық менеджмент.	8313

2. Ashirimbetova M., Shayakhmetova D. Inquiry-based learning in foreign language education: experiences and modernity // Vestnik KazNPU imeni Abaya. Seriya: Pedagogicheskie nauki, 2024, Vol.2, Issue 81, P. 43-49.
3. Rafiq, A. A., Triyono, M. B. & Djatmiko, I. W. The integration of inquiry and problem-based learning and its impact on increasing the vocational student involvement // International Journal of Instruction, 2023, Vol. 16, Issue 1, P. 659-684.
4. Meulenbroeks, R., van Rijn, R., & Reijkerkerk, M. Fostering secondary school science students' intrinsic motivation by inquiry-based learning // Research in Science Education, 2024, Vol. 54, Issue 3, P. 339-358.
5. Talampas, M. Into the lens of Inquiry-Based Learning (IBL): student's engagement, motivation, and attitudes among Grade 10 students of an integrated high school // International Journal of the Humanities and Social Sciences, 2024, Vol. 3, Issue 3, P. 294-302.
6. Caswell, C.J., & LaBrie, D.J. Inquiry Based Learning from the Learner's Point of View: A Teacher Candidate's Success Story // Journal of humanistic mathematics, 2017, P.161-186.
7. Ali, H.F. The Effect of Inquiry-based Approach on Development of Reading and Writing Skills of a University EFL students // SSRN Electronic Journal, 2020, Vol. 27, Issue 2. P. 84-100.

UDC 37.04

INFLUENCE OF PROFESSIONAL GUIDANCE FOR THE EFFECTIVE CAREER CHOICE

Tazhibay Ardak Mirambekkyzy

ardak.t20@mail.ru

2nd year Master's degree student, Eurasian National University, Astana, Kazakhstan
Scientific Supervisor – Zh.S.Bekbayeva

This article is devoted to the thesis “Influence of professional guidance for the effective career choice”. This thesis is written for dissertation paper that scrutinizes the base of professional guidance and analyzes its influence for effective career choice in the framework of conducted surveys. Professional guidance is an important element of the educational system and social adaptation, which has a long and multifaceted history. It has gone through several stages of its development, from the first tests on the formation of a system of professional consultations to modern programs covering a wide range of aspects of personal and professional self-realization.

Parsons states that “Professional guidance has its roots in vocational psychology and counseling, which developed in response to the increasing complexity of the job market and the necessity for individuals to make educated career choices. Early work in this area can be traced back to Frank Parsons, often considered the father of vocational guidance. In his seminal work "Choosing a Vocation" (1909), Parsons developed a theory based on matching individual attributes with job requirements, thus laying the foundation for later career guidance models [1].

The development of career guidance for students is an essential part of the education system, as it promotes informed career choices and improves the socio-economic integration of young people. Globalization and rapidly changing labour markets make career guidance increasingly important. Effective guidance methods include the use of technology, cooperation with employers, career counselling and the introduction of specific education and training programmes. Career guidance contributes to the development of learners' skills and their capacity for self-regulation, critical thinking and adaptation to different socio-economic environments [2]. A number of studies have shown that successful career counselling increases the likelihood of making career choices that are in line with personal interests and potential, which in turn increases job satisfaction and career

progression [3]. It is important to note that effective career counselling requires an individualised approach that takes into account the interests and characteristics of each learner [4].

Therefore, the development of career guidance in educational institutions should be integrated into the general education curriculum, taking into account the current needs of the labor market and the psychological and social factors that influence school students' career choices. Vocational guidance plays an important role in shaping career achievement, as it helps school students' to make informed career choices and develop the skills they need to do so. Practical analysis shows that career guidance significantly increases the likelihood of career success, reduces the number of unsuccessful career choices, and accelerates the process of adaptation in the workplace. However, to increase the effectiveness of career guidance, it is necessary to take into account the quality of programs, individual approach and integration with the real requirements of the labor market.

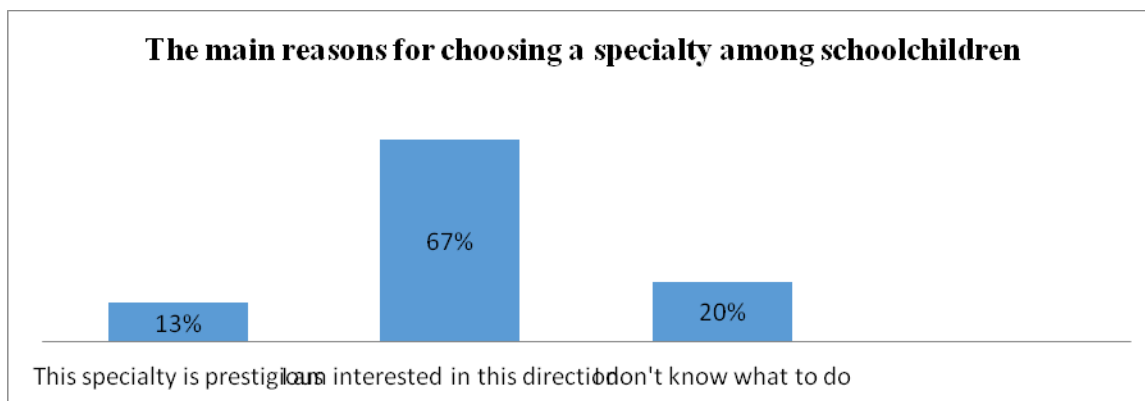
Moreover, the introduction of career guidance will allow schoolchildren to discover their abilities and talents, to decide on the professional sphere where they could realize their full potential. Such work should be carried out already at the stage of preschool organizations and strengthened in secondary school. For example, in France, vocational guidance of students begins in the first grade of school and continues throughout the entire education process. In the USA, this process begins as early as preschool. Special tests to assess a person's professional abilities, developed by the American psychologist Munsterberg [5], are taken by children between the ages of five and fourteen. All this makes it possible not only to familiarize oneself with professions, but also to plan a future successful career.

The OECD study on career guidance notes the successful development of school career guidance in such countries as the USA, Finland, Great Britain, Germany, Canada, Norway and the Netherlands. According to experts from these countries, career guidance policies have contributed to the promotion of equal opportunities, lower dropout rates, and generally positive changes in other social and economic aspects related to the introduction of career guidance policies in these countries.

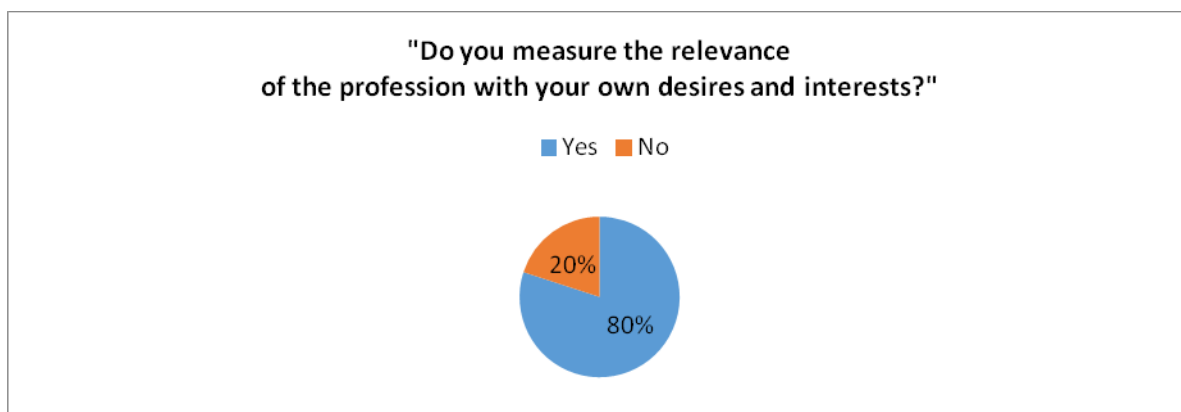
It is obvious that, in the process of choosing a profession, school students are influenced by external factors such as family, school, social stereotypes, employment opportunities, wages and prestige of the profession, as well as the media, the Internet, and the environment. All these factors together significantly affect the "future of the country" as a person, as well as as a potential employee.

Graduates of schools in 198 state communal municipal government agency named after Nurmanova participated in this study. Overall, in this study took part 30 school students, 16 were boys (53%) and 14 were girls (47%).

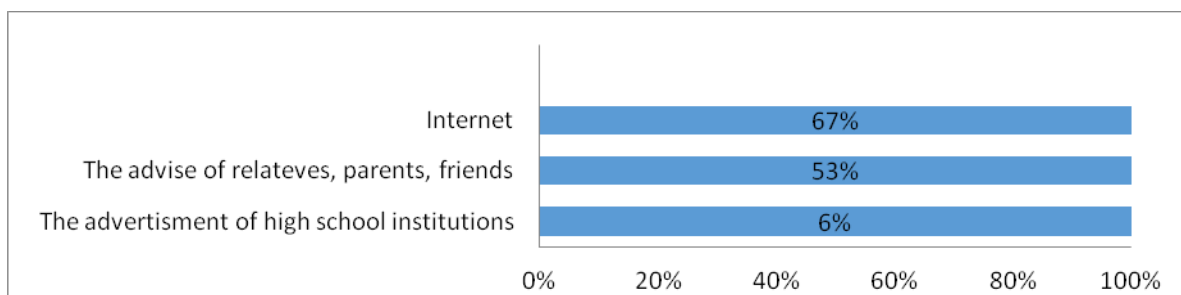
"Have you decided on a profession?" 100% of the respondents answered in the affirmative. At the same time, 87% of respondents have already answered the question "Is your choice conscious?" in the affirmative, and 13% found it difficult to answer. This may indicate that if career guidance was conducted at the school, it may not have helped students find a suitable profession among many professions. The main reasons for graduates to choose a specialty are shown in the diagram (Fig. 1).

It should be noted that most of the students are interested in the state of the labor market of the city and the country as a whole, monitors trends in the demand for professions, monitors ratings of specialties in future years, and with this in mind identifies the most optimal option for a set of professions (Fig. 2).

The main source of information, according to the results of the study, is the Internet (67%), as well as advice from parents, teachers, and friends (53%). Thus, students not only show themselves as skilled users of the Global Network, but also as children for whom the opinion of parents and the experience of the older generation are important. The data is shown in the diagram (Fig. 3).

In addition to independently searching for a future profession, 100% of respondents noted the presence of career guidance activities at school together with a psychologist. In our opinion, this is a positive indicator. After all, counseling a psychologist can help unlock students' potential on full degree. Students can be made to think independently by skillfully providing data on the capabilities and inclinations of each student.

In the framework of this dissertation, there has been implemented a specific set of experimental work with high school students of 10th grade to assess the effectively of methods in reality. The overall quality of participants in experimental part is about 24. The duration of experiment is 6 lessons – 45 minutes per day. The purpose of this experiment is to assess the impact of a comprehensive career guidance program on high school students' career decision-making abilities. The intervention will incorporate the Ikigai framework, confidence-building activities to reduce psychological stress associated with career choices, and involvement from parents to provide additional insights into career paths. This program aims to help students make more informed, self-reflective, and confident career decisions. There is projected the day-by-Day Plan of experimental work that has been implemented with school students:

Days:	Title	Activities:	Objective:
Day 1	Pre-	Pre-test: Administer a career awareness	Establish baseline data

	Intervention Assessment	questionnaire and an interest survey (adapted versions of Holland's RIASEC or Klimov's tests).	on students' career knowledge and interests.
Day 2	Introduction to Professions and Career Paths	Career Exploration: Present various professions, required skills, and labor market trends. Discussion: Focus on the attributes of different professions such as interests, skills, values, and market demand.	Raise awareness about career options and provide context for applying the Ikigai framework.
Day 3	Confidence-Building Training	<p>Stress Management: Teach students techniques for managing career-related anxiety, such as mindfulness, deep breathing, and positive self-talk.</p> <p>- Self-Esteem Enhancement: Use activities that focus on self-recognition and identifying personal strengths, helping students build confidence in their ability to make career decisions.</p> <p>- Public Speaking: Engage students in exercises that help them express their career goals and interests in front of peers, fostering both verbal and non-verbal communication skills.</p>	Equip students with tools to manage stress and enhance self-esteem, which are essential for confident career decision-making.
Day 4	Introduction to Ikigai Framework	<p>Introduction to Ikigai: Explain the four overlapping circles of Ikigai (What you love, What you are good at, What the world needs, What you can be paid for).</p> <p>- Interactive Exercise: Students fill out an Ikigai worksheet to identify their passions, skills, values, and possible career fields that align with these elements.</p>	Encourage self-reflection and help students understand how to align their personal attributes with potential careers.
Day 5	Career Mapping	<p>Career Mapping: Using the insights from the Ikigai exercise, students create a career roadmap, identifying short- and long-term goals, steps for career exploration, and skills they need to develop.</p> <p>- Parent Involvement: Invite parents to share their career stories, discussing how they made their career decisions, challenges they faced, and what they would advise their children about career choices.</p>	Help students set realistic career goals and gain insight into how others, including parents, navigate their career decisions.
Day 6	Post-Intervention Assessment	Post-test: Administer the same career awareness questionnaire and interest survey from Day 1. Additionally, students reflect on how the career guidance program influenced their thinking and career goals.	Measure the impact of the intervention on students' career awareness, self-reflection, and goal-

		Final Group Discussion: Students share their updated career maps and reflect on how their perspectives on career choices have changed.	setting abilities.
--	--	--	--------------------

These activities that are schemed into days and their goals were specially constructed and merged. A special feature of this experiment is a comprehensive approach to career guidance based on a combination of psychological techniques, career choice theory and the Ikigai concept. The program uses both quantitative (before and after testing) and qualitative (discussion, reflection) methods to assess changes in students' career awareness. The involvement of parents plays an important role, which contributes to a more informed choice of profession. In addition, attention is paid not only to informing about professions, but also to developing self-confidence, stress tolerance and communication skills, which increases the effectiveness of career planning. The originality of this experiment lies in the integration of the Ikigai concept into the career guidance process, which allows students not only to choose a profession, but to find a balance between their interests, abilities, demand in the labor market and financial opportunities. Unlike traditional career guidance programs, the focus is not only on analyzing professional preferences, but also on developing psychological readiness to choose a career through stress management training, self-esteem improvement, and public speaking. An additional innovation is the active involvement of parents in the process, which contributes to a better understanding of career paths and an intergenerational exchange of experience.

What regards the Data Collection and Measurement Tools, then it consists of 4 stages:

Data Collection	Tool	Scale	Analysis Method:
Career Awareness and Knowledge	Pre- and post-test questionnaires assessing students' knowledge of professions and labor market trends	Likert scale (1-5) to measure awareness: - 1 = "Not aware" - 5 = "Very aware"	Paired t-test to compare pre- and post-test results.
Self-Reflection and Career Interests	Ikigai worksheet and self-assessment exercises.	Likert scale (1-5) for self-assessment of career interests and skills.	ANOVA (Analysis of Variance) to assess changes in self-reflection over the course of the program.
Career Planning Ability	Career roadmap and goal-setting activities.	Likert scale (1-5) for goal clarity: - 1 = "Not clear" - 5 = "Very clear and realistic"	Chi-square test to examine the relationship between goal clarity and overall career decision-making ability.
Engagement	Teacher and	Likert scale (1-4) for engagement:	Correlation analysis

and Motivation	peer feedback on student engagement during group discussions and activities.	- 1 = "Not engaged" - 4 = "Highly engaged"	to determine the relationship between engagement levels and improvements in career planning.
----------------	--	---	--

As a result of the conducted research, there is expected next outcome:

- Increased Career Awareness: A noticeable improvement in students' understanding of various professions and required skills.
- Enhanced Self-Reflection: Students will have a clearer understanding of their strengths, values, and interests in relation to potential careers.
- Improved Career Planning: Students will have more realistic and detailed career goals, supported by actionable steps.
- Greater Confidence and Reduced Stress: Increased self-esteem and better stress management in making career decisions, as well as heightened motivation to pursue their goals.

It can be concluded that career guidance work carried out within the walls of educational institutions has a significant impact on the formation of conscious learning activities in the future and serves as the basis for a future profession. It is important that this work is done not only by schools and universities, but also by employers, because the whole process of training future specialists today is focused on their needs, and their participation will increase the level of career guidance. Today, many organizations working on the basis of modern personnel management technologies use career guidance as the most important element of marketing the organization's personnel.

Thus, the better the career guidance is carried out, the fewer students who are disappointed with their chosen profession. If the diagnosis of attitudes towards a specialty is a psychological task, then the formation of attitudes towards a specialty is primarily a pedagogical problem. And this problem needs to be solved in school. The proper work of teachers and psychologists in the field of vocational guidance helps students to understand their professional inclinations, choose the best career options taking into account the demands of the labor market, and form a future conscious student community.

Career guidance conducted jointly with employers can affect job satisfaction and its adequate choice. If the interests of schoolchildren lie outside the sphere of the chosen and mastered specialty of students, this will affect not only the level of professional education, but also, subsequently, the effectiveness of professional activity.

Equally important is the work of the University's teaching staff, which should form a stable positive attitude towards the profession, arouse interest in the learning process and motivate students to further develop in their work and maintain close contact with employers both in the process of career guidance and in the process of student education.

Literature

1. Tomlinson, B. (2021). *Materials Development in Language Teaching*. Cambridge University Press.
2. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2021). *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press.
3. Nunan, D. (2023). *Language Teaching Methodology: A Textbook for Teachers*. Routledge.
4. Yudin A.A., Sitnikova I.V., Tyunyaev A.S. The influence of value orientations on the professional choice of applicants. Part 2 // Bulletin of the Nizhny Novgorod University named after N.I. Lobachevsky. Series: Social Sciences. 2020. No. 1. pp. 42-51.

5. Shnarbekova M.K. The role of higher education in the reproduction of social inequality in the labor market of Kazakhstan // Higher education in Russia. Vol. 30. – 2021, No. 3. – pp. 115-127.

ӘОЖ 372.881.1

ТІЛДІК БІЛІМ – ҚҰНДЫЛЫҚ БАҒДАР ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ МАҢЫЗДЫ ҚҰРАЛЫ

Аубакирова Саида Талгатовна

saida.aubakirova.03@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Филология факультетінің «7М01717 Қазақ тілі мен әдебиеті» білім беру бағдарламасының 1-курс магистранті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі - Қапантайқызы Ш.

Білім беру жүйесінің қазіргі заманғы міндеттері арасында жеке тұлғаны дамыту, оны жоғары моральдық-этикалық стандарттарға бағыттау басты мақсаттардың бірі екені анық. Тіл оқытуда оқушының құндылық бағдарын қалыптастыру бұл міндеттерді жүзеге асыруға ықпал етеді, өйткені тіл – құндылықтарды, рухани және моральдық нормаларды қалыптастырудың маңызды құралы. «Құндылық – теориялық таным ретінде субъектінің бойында құндылық сана мен жалпы әлеуметтік мәдени факторлар әсерінен қалыптасқан, мақсат-мүддеден, ұнатудан, нұсқаулардан тұратын қатынас» [1]. Берілген анықтама арқылы «құндылық» ұғымы адам когнициясындағы басты бөлімдердің бірі екенін түсінеміз. Ерте жастан қоғам мүшесі индивид болмысынан жеке тұлға болып қалыптасу мақсатында құндылық бағдарының орнатылуы алғышарт ретінде қабылданады. Демек, «құндылық» ұғымының педагогикалық аспектіде алатын орны жоғары. Сол себепті осы мақаламызда құндылық бағдар қалыптастыру мәселесі жайлы зерттеулерге шолу жасау арқылы тілдік білім беруде құндылық бағдар қалыптастырудың маңызын айқындау мақсатын көздедік. Осы мақсатқа сәйкес зерттеу жұмысының келесі міндеттерін белгіледік:

- Білім беру саласындағы «құндылық» ұғымының маңызын анықтау;
- Құндылық бағдар беру мәселесі бойынша зерттеулерге шолу жасау;
- Тіл және құндылық әлемінің байланысын анықтау;
- Қазақ тілін оқытуда құндылық бағдар қалыптастырудың маңызын айқындау.

Білім берудегі аксиологиялық (құндылықтық) бағытта жас ұрпаққа ұлттық, жалпы адамзаттық құндылықтарды меңгерту, адамгершілік құндылықтар негізінде адам тұлғасын жетілдіру, оның әлеуметтік қатынастарға икемделу мәселелерінің маңызы зор. Қазіргі білім беру жүйесінде қоғамның мәдени ерекшеліктері мен әлеуметтік құрылымдарының рөлі ерекше маңызды. Г. Хофстеденің мәдени өлшемдер теориясына сәйкес, әрбір мәдениет өзіндік құндылықтар мен басымдықтарға ие, олар білім беру жүйесінің құрылымында және жүзеге асырылуында көрініс табады [2]. Бұл теория мәдениетаралық айырмашылықтарды түсінуге және білім беру жүйелерінің мәдени контексті мен қолданылу ерекшеліктерін бағалауға мүмкіндік береді. Сондықтан білім беру жүйесі ұлттық немесе халықаралық деңгейде тек қана академиялық жетістіктерді қамтамасыз етумен шектелмей, сонымен қатар жергілікті мәдени құндылықтарды ескере отырып, олардың сақталуына ықпал етуі тиіс.

Білім беру жүйесінің құндылықтарын зерттеуші ғалымдар келесі аспектілерге бөліп қарастырады:

- оқушыны оқыту мен тәрбиелеудегі мақсат пен қорытындының идеалы;
- білім, қабілет пен дағдылар, оқу-тәрбие процесінде мақсатқа жетудің негізі;
- еңбектегі, адамгершіліктегі, саясаттағы тәрбиенің жеке басындағы қасиеті;
- дүниетаным мен сендіру, жеке тұлғаның мінез-құлқы [3].

Оқыту және тәрбие берудің алғышарттары турасында педагогикалық-психологиялық түсінік құндылықтарды оқушы бойына дарытып қана қоймай, әрі қарай оқушының өз